

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Podstawę prawną do stworzenia Szkolnego Programu Profilaktyki (SPP) oraz prowadzenia działań profilaktycznych w ramach programu stanowią:
 - **Konstytucja RP** – art. 72
 - **Konwencja o Prawach Dziecka** – art. 3, art. 19, art. 33.
 - **Ustawa o systemie oświaty** z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
 - **Karta Nauczyciela Art. 6.** (Dz. U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674 z późn. zm.).
 - **Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).
 - **Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001r.** w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624 z późn. zm.).
 - **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r.** w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 67, poz. 756, z 2001 r. Nr 79, poz. 845 oraz z 2002 r. Nr 121, poz. 1037 z późn. zm.).
 - **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).
 - **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii** z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485; z późn. zm.).
 - **Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych** z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm.).
 - **Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich** z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z późn. zm.).
 - **Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).
 - **Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r.** w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. z 2003r. Nr 26 , poz. 226).
 - **Rozporządzenie MEN z dnia 30.04.2013r.** w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.poz.532).

Zasoby i potrzeby szkoły

1. Zasoby – lokal, wychowawcy, Rada Rodziców, pedagog szkolny, logopeda, znajomość środowiska lokalnego, współpraca z PPP, GOPS, GKRPA, Sądem Rejonowym i kuratorami sądowymi oraz policją, biblioteka, pracownia komputerowa, świetlica środowiskowa i szkolna, hala sportowa.
2. Potrzeby – finansowe, pomoce dydaktyczne, kółka zainteresowań, kluby sportowe, wyposażenie biblioteki w specjalistyczną literaturę, bezpłatne doszkadzanie nauczycieli

II. CELE PROGRAMU WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY

CEL NADRZĘDNY:

OCHRONA WYCHOWANKÓW PRZED ZAGROŻENIAMI

CELE OGÓLNE:

- 1) **Stwarzanie przyjaznego klimatu, aby wychowanek rozwijał się w poczuciu bezpieczeństwa**
 - 2) **Uczenie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych, które pozwolą na lepsze radzenie sobie w sytuacjach trudnych**
 - 3) **Wprowadzenie w świat wartości i norm, na których wychowanek może się oprzeć w swoich wyborach**
 - 4) **Zmniejszenie zachowań agresywnych wśród uczniów**
 - 5) **Dostarczenie adekwatnych informacji na temat zagrożeń związanych z używaniem środków uzależniających**
 - 6) **Uczenie prawidłowych nawyków dotyczących zdrowego stylu życia**
 - 7) **Dostarczenie informacji dotyczących zagrożeń związanych z używaniem współczesnych środków komunikacji**
 - 8) **Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej**
 - 9) **Pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb psychicznych, poprzez oferowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego**
 - 10) **Budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań profilaktycznych**
 - 11) **Zwiększenie kompetencji Rady Pedagogicznej w zakresie oddziaływań profilaktycznych**
 - 12) **Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną oraz innymi instytucjami w celu uzyskania profesjonalnej pomocy dla uczniów z grup ryzyka**
2. SPP stanowi integralną część planu pracy szkoły i tworzy spójną całość ze statutem szkoły, programem wychowawczym, szkolnym zestawem programów nauczania, wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

3. Wizje SPP:

Nasz uczeń to dziecko zdrowe, wolne od nałogów, świadome zagrożeń wynikających z używania środków uzależniających. Potrafi w sposób umiejętny rozwiązywać konflikty, kontroluje swoje emocje, potrafi zapanować nad agresją. Wyraża się kulturalnie, szanuje swoich kolegów, rodziców i inne dorosłe osoby. Umiejętnie korzysta ze współczesnych środków komunikacji. Rozwija się, uczy i bawi w środowisku mu przyjaznym i rozwiązującym problemy.

4. Misja SPP:

- SPP ma spowodować zmiany ilościowe i jakościowe wśród uczniów a także wykreować w środowisku szkolnym model życia bez używania środków uzależniających.
- Chcemy mobilizować dzieci i młodzież do życia bez używek i bez agresji, proponując stosowne do wieku rozwojowego różnorodne formy oddziaływań informacyjnych i edukacyjnych propagujące zdrowy styl życia, a w przypadkach wymagających interwencji, organizowanie zajęć terapeutycznych.
- SPP skierowany jest również do dzieci zagrożonych używaniem alkoholu i innych substancji poprzez przebywanie w środowisku patogennym, bądź już sięgających po używki z powodu braku nadzoru ze strony rodziców w czasie pozaszkolnym. W obszarze działań programu są także dzieci nadużywające wulgaryzmów, agresji słownej i fizycznej, niszczące mienie, naruszające zasady dyscypliny szkolnej.
- Proponujemy dzieciom pracę i zabawę w gronie osób im życzliwych, wsparcie w trudnych sytuacjach, możliwość ciekawego spędzania czasu z rówieśnikami w środowisku bez używek, przemocy, wulgaryzmów.
- W wyniku naszych oddziaływań nasi wychowankowie będą umieli współżyć w grupie, pomagać innym, szanować kolegów i osoby starsze, sami rozstrzygać co jest dobre a co złe.

III. KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Uczniowie

a) cała społeczność szkolna na poszczególnych poziomach

- uczenie umiejętności efektywnej komunikacji
- pomaganie w budowaniu pozytywnego obrazu własnej osoby

- uczenie praktycznych umiejętności umożliwiających samostanowienie i obronę własnych praw
- dostarczanie informacji o środkach psychoaktywnych
- kształtowanie postaw abstynencyjnych i pozytywnych przekonań normatywnych
- dostarczanie wiedzy i stwarzanie wsparcia do działań związanych z promocją postaw i wartości służących zdrowiu

b) grupa podwyższonego ryzyka

- reagowanie na wczesne sygnały zaburzeń i sytuacji problemowych związanych z zażywaniem substancji uzależniających
- dostarczanie okazji do kontaktu z osobami modelującymi abstynencję
- uczenie umiejętności odpierania nacisków skłaniających do używania środków psychoaktywnych
- pomoc w radzeniu sobie z trudnościami wieku dojrzewania

2. Nauczyciele

- szkolenie nauczycieli w zakresie używania substancji uzależniających i wybranych programów profilaktycznych
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania wczesnych sygnałów problemowych u uczniów
- poznanie sposobów interwencji w sytuacjach spożywania przez uczniów środków psychoaktywnych
- rozwijanie umiejętności konstruktywnego komunikowania się z uczniami

3. Rodzice

- dostarczenie rzetelnych informacji o środkach psychoaktywnych i ich wpływie na organizm młodego człowieka
- poznanie motywów sięgania przez młodzież po środki uzależniające
- rozwijanie umiejętności umacniających rodzinę i pomocnych w kontaktach z dziećmi (słuchania, rozmawiania, akceptacji, przekazywanie wartości itd.)
- poznanie sygnałów ostrzegawczych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez dziecko i możliwości specjalistycznej pomocy
- wspomaganie rodziców w procesie wychowania dzieci

V. METODY PRACY

W realizacji programu wykorzystuje się różnorodne metody, przede wszystkim aktywne, aby umożliwić uczniom aktywne doświadczenie, przeżywanie tego, co jest tematem zajęć.

Pośród proponowanych poniżej metod i technik, prowadzący może wybrać takie, które najlepiej odpowiadają danemu tematowi:

- pagadanka – polega na rozmowie nauczyciela z uczniami, który poprzez umiejętne formułowanie pytań aktywizuje uczniów do myślenia i gotowości podjęcia dialogu,
- psychodrama – odgrywanie scenek na wybrane tematy tak, by dać możliwość przeżycia sytuacji mogących wydarzyć się w życiu,
- dyskusja klasowa, rozmowa – wymiana poglądów, dzielenie się doświadczeniami, wspólna praca nad problemem,
- „burza mózgów” – celem jest stworzenie listy pomysłów na rozwiązanie określonego problemu,
- praca w małych grupach (3-5 osobowych) – efektywna zwłaszcza, gdy temat dotyczy ważnych problemów emocjonalnych i wyjątkowych sytuacji, daje uczniom możliwość wykazania inicjatywy, uaktywnia ich i zapewnia większe bezpieczeństwo niż dyskusja na forum klasy,
- uzupełnianie zdań („rundki”) – ułatwiają samodzielne wypowiedzi, gdyż uczeń ma za zadanie dokończyć zdanie zaczone przez nauczyciela co ułatwia samodzielne wypowiadanie się i przywołuje pewne skojarzenia,
- krótkie opowiadania – stosowanie tej metody jest szczególnie przydatne przy tematach trudnych, budzących zawstydzenie; polega ona na opowiadaniu o sytuacjach życiowych prawdziwych lub wymyślonych, aby na przykładzie przeżyć bohaterów omówić daną sytuację,
- gry i zabawy – jako urozmaicenie prowadzonych zajęć

VI. EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

SPP podlega ewaluacji tak jak pozostałe elementy pracy szkoły. Do pomiaru SPP służą ankiety ewaluacyjne z następujących dziedzin, dostosowane do grup wiekowych:

- ankieta dotycząca zachowań agresywnych w szkole
- ankieta dotycząca palenia papierosów, picia alkoholu i używania środków psychoaktywnych.

Można skorzystać również z tzw. list wskaźników wykorzystując następujące pytania:

1. Czy uczniowie poznali przyczyny zachowań agresywnych?

2. Czy znają sposoby radzenia sobie z agresją własną i innych?
3. Czy uczniowie poznali podstawowe fakty dotyczące używania środków psychoaktywnych?
4. Czy potrafią powstrzymać się przed używaniem tych substancji?
5. Czy wykształcili prawidłowe postawy wobec środków odurzających? Czy potrafią prowadzić zdrowy styl życia wolny od środków odurzających?

Pytania ewaluacyjne dotyczące samej treści i formy programu oraz jego przydatności do potrzeb środowiska szkolnego to przede wszystkim:

1. Czy ogólny schemat programu był wszechstronny i odpowiednio przygotowany (zgodnie z wiekiem odbiorców)?
2. Czy zadania stojące przed poszczególnymi elementami programu były właściwie dobrane i jednoznacznie określone?
3. Czy jest akceptowany przez uczniów, nauczycieli, rodziców?
4. Czy społeczność szkolna zna SPP?
5. Czy jest zgodny z prawem oświatowym?
6. Czy SPP jest programem środowiskowym (czy angażuje inne instytucje)?

Pomiar następuje pod koniec roku szkolnego. Jego analiza pozwala na ewaluację programu przed początkiem nowego roku szkolnego.

		<p>- nabywanie umiejętności opierania się naciskom otoczenia, zachowania asertywne</p> <p>-uczenie umiejętności psychologicznych i społecznych- radzenie sobie ze stresem, budowanie dobrych relacji z otoczeniem</p>	<p>- zajęcia warsztatowe „Trening asertywności”</p> <p>- ćwiczenia praktyczne na lekcjach wychowawczych, spotkania ze specjalistami</p>	<p>j.polskiego, pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy, pedagog, specjaliści PPP</p>	<p>wg planu pedagoga</p> <p>wg planu wychowawcy, pedagoga</p>
III	Wprowadzenie w świat wartości i norm	<p>- zapoznanie z zasadami obowiązującymi w szkole</p> <p>- kształtowanie postaw tolerancyjnych</p> <p>- uczenie umiejętności kulturalnego zachowania się i odnoszenia się do innych</p>	<p>- zapoznanie uczniów i rodziców ze statutem, WSO, Regulaminem porządkowym</p> <p>- wypracowanie wraz z zespołem klasowym norm i zasad postępowania (regulamin klasowy)</p> <p>- formy warsztatowe, pogadanki na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej, l.wych., religii, WdŻwR, j. polskiego</p> <p>- apele, gazetki szkolne z okazji Światowego Dnia Tolerancji (16 listopada)</p> <p>- pogadanki i zajęcia ćwiczeniowe na lekcjach edukacji wczesnoszkolnej, l.wych., religii, WdŻwR, j. polskiego</p>	<p>- wychowawcy klas</p> <p>nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, j.polskiego, wychowawcy klas, pedagog szkolny, katecheci</p> <p>jw.</p>	<p>- początek roku szkolnego</p> <p>wg planu nauczania</p> <p>listopad 2014r., wg planu nauczycieli</p> <p>wg planu nauczycieli</p>
IV	Zmniejszenie zachowań agresywnych u uczniów	<p>- rozwijanie umiejętności rozpoznawania zachowań pozytywnych i negatywnych</p> <p>- uczenie prospołecznych zachowań</p>	<p>- analiza właściwych zachowań na podstawie literatury (lektury, czytanki)</p> <p>- udział w programie edukacyjno-profilaktycznym „Bezpiecznie – to wiedzieć i znać”</p>	<p>nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, j.polskiego</p> <p>wychowawcy nauczania początkowego, pedagog szkolny, policja</p>	<p>wg planu nauczania</p> <p>wg harmonogramu programu</p>

		<p>- uzyskanie informacji nt. pojęcia agresji, jej przyczyn, sposobów jej wyrażania</p> <p>- szybkie reagowanie na przejawy agresji</p> <p>- pomoc sprawcom przemocy w odnajdywaniu lepszych sposobów wyładowania energii, odreagowania zapięć i zaspokajania potrzeb</p> <p>- zwiększenie czujności podczas pełnienia dyżurów, w czasie imprez klasowych i szkolnych</p>	<p>- zajęcia warsztatowe na lekcjach wychowawczych z wykorzystaniem dostępnych programów, np. SAPER</p> <p>- zajęcia psychoedukacyjne prowadzone przez specjalistów PPP</p> <p>- rozmowy profilaktyczno-wychowawcze ze sprawcami przemocy, apele wychowawcze</p> <p>- objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną, włączanie do uczestnictwa w zajęciach sportowych, pozalekcyjnych, klasowych</p> <p>- dyżury nauczycielskie i rodziców</p>	<p>wych. kl. I-VI i I gimnazjum, pedagog szkolny,</p> <p>specjaliści PPP</p> <p>wych klas, pedagog, dyrektor</p> <p>psycholog PPP, wychowawca klasy, pedagog szkolny</p> <p>wszyscy nauczyciele, rodzice uczniów z poszczególnych klas, dyrektor</p>	<p>wg planu wychowawcy i pedagoga</p> <p>wg ustalonego terminu</p> <p>wg potrzeb</p> <p>wg potrzeb</p> <p>wg planu dyżurów, imprez klasowych i szkolnych</p>
V	Dostarczenie informacji na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych	<p>- rozróżnianie substancji które są zdrowe i niezdrowe dla człowieka</p> <p>- umiejętność rozpoznawania niektórych środków uzależniających, w tym narkotyków i dopalaczy oraz ich wpływu na organizm człowieka</p>	<p>- zajęcia w ramach edukacji wczesnoszkolnej, przyrody, biologii i lekcji wychowawczych</p> <p>- zajęcia profilaktyczne wg programu „Nie pal przy mnie, proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”</p> <p>- pogadanki dla uczniów i rodziców, zajęcia profilaktyczne z terapeutą ds. uzależnień, zajęcia w ramach lekcji wychowawczych z wykorzystaniem dostępnych programów profilaktycznych (np. „Zanim spróbujesz”, szkolny program „Potrafię wybrać” i scenariuszy zajęć</p>	<p>nauczyciele przedmiotów</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>specjalista ds. profilaktyki, GKRPA, wychowawcy, pedagog szkolny</p>	<p>wg rozkładu nauczania,</p> <p>wg ustalonego terminu z wychowawcami</p> <p>wg planu wychowawcy, pedagoga, ustalonego terminu ze specjalistą</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie asertywnej postawy wobec środków uzależniających, poznanie sposobów odmawiania - kształtowanie wśród dzieci i młodzieży poglądów, postaw i zachowań propagujących zdrowy styl życia wolny od środków uzależniających - rozwijanie poczucia odpowiedzialności za własne działania 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja przedstawień teatralnych, happeningów, konkursów np. z okazji Światowego Dnia Zdrowia, Dnia Bez Papierosa, Światowego Dnia Rzucenia Palenia - ćwiczenia praktyczne na l.wych., w ramach j, polskiego, WdŻwR - udział w konkursach i zajęciach profilaktycznych w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” - ustalenia jasnych zasad dotyczących konsekwencji wynikających w używania środków uzależniających, postępowanie zgodnie z przyjętymi procedurami w sytuacji z łamania zasad 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy klas, pedagog szkolny wychowawcy klas, nauczyciele j.polskiego, pedagog szkolny GKRPA, pedagog szkolny, wychowawcy klas wychowawcy klas, pedagog szkolny, dyrektor, rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> listopad 2014r. kwiecień, maj 2015r. wg planu kwiecień – listopad 2015r. cały rok, wg potrzeb
VI	Wdrażanie do zdrowego stylu życia i zachowań sprzyjających zdrowiu	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie zasad higieny osobistej - stwarzanie odpowiednich warunków do spożywania posiłków i podstawowych czynności higienicznych w szkole - propagowanie zasad zdrowego żywienia - zapoznanie z zasadami właściwego odżywiania się oraz zagrożeniami wynikającymi z ich 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki w klasach - korzystanie ze stołówki szkolnej, toalet zgodnie z ich przeznaczeniem - udział w Programie „Owoce w szkole”, „Żyj smacznie i zdrowo” - pogadanki w klasach, lekcje przyrody, biologii, edukacji wczesnoszkolnej, WdŻwR, apele, inscenizacje 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna nauczyciele dyżurni nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej pielęgniarka szkolna nauczyciele przedmiotów, wychowawcy, pedagog 	<ul style="list-style-type: none"> cały rok, wg potrzeb cały rok cały rok wg programu nauczania oraz planu wychowawcy,

		<p>nieprzestrzegania (anoreksja, bulimia, otyłość, szkodliwość napojów energetycznych)</p> <p>- zapoznanie z zasadami udzielania pierwszej pomocy</p> <p>- zapobieganie wadom postawy i niedosłuchu (przyczyny i skutki)</p>	<p>- szkolenia i ćwiczenia praktyczne</p> <p>- badania przesiewowe uczniów klas I</p>	<p>przeszkoleni nauczyciele</p> <p>lekarz, nauczyciele wf i gimnastyki korekcyjnej, surdopedagog PPP</p>	<p>według planu pielęgniarki</p> <p>wg ustaleń n-li prowadzących</p> <p>początek roku szkolnego</p>
VII	<p>Zapobieganie zagrożeniom związanym z korzystaniem z komputera, Internetu i innych urządzeń multimedialnych</p>	<p>- dostarczenie rzetelnych informacji dotyczących zagrożeń</p> <p>- zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z komputera, telewizji, Internetu</p> <p>- informowanie rodziców na temat zagrożeń w cyberprzestrzeni</p>	<p>- pogadanki w klasach, akcje informacyjne w ramach Dnia Bezpiecznego Internetu, (gazetki, prezentacje multimedialne),</p> <p>- zwracanie uwagi na właściwe korzystanie z komputera podczas zajęć</p> <p>- propagowanie stron na temat bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie (np., www.dzieckowsieci.pl)</p> <p>- pogadanki dla rodziców, zapoznanie z programami umożliwiającymi kontrolę nad korzystaniem z zasobów Internetu</p>	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele przedmiotów</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>nauczyciel informatyki</p> <p>- wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciel biblioteki, nauczyciel informatyki</p>	<p>wg programu nauczania i planu wychowawcy klasowego,</p> <p>wg potrzeb</p> <p>wg planu nauczycieli</p>
VIII	<p>Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne</p>	<p>- wczesne diagnozowanie uczniów w celu wykrycia zaburzeń rozwojowych</p> <p>- praca dydaktyczna i wychowawcza w oparciu o opracowane wymagania zgodne ze wskazaniami PPP</p>	<p>- dokonywanie wstępnej diagnozy specjalistycznych badań psychologiczno-pedagogicznych</p> <p>- respektowanie zaleceń zawartych w IPET i indywidualnych lub grupowych programach pomocy psychologiczno-pedagogicznej</p>	<p>PPP, pedagog szkolny nauczyciele przedmiotów, logopeda</p> <p>nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, wychowawca</p>	<p>początek roku szkolnego i w ciągu roku wg potrzeb</p> <p>cały rok</p>

		- organizowanie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnych z potrzebami ucznia	- prowadzenie zajęć specjalistycznych z uczniami wymagającymi pomocy	nauczyciele prowadzący zajęcia specjalistyczne, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów	cały rok
IX	Pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb psychicznych poprzez oferowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	- stwarzanie możliwości oraz zachęcanie do rozwijania własnych zainteresowań i uzdolnień - pobudzanie potrzeby aktywnego, zdrowego trybu życia - kształtowanie umiejętności kulturalnego spędzania wolnego czasu	- konkursy szkolne i pozaszkolne, zajęcia sportowe, itp., udział w projektach edukacyjnych - udział w zajęciach świetlicy środowiskowej - prowadzenie gazetek szkolnych i klasowych - udział uczniów w szkolnych inscenizacjach i prezentacja podczas apeli i uroczystości - udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych (np. klubu „Azymut”) oraz szkolnych i międzyszkolnych imprezach sportowych (np. Rambit, Biały Miś, Bieg Niepodległości) i inne - udział w szkolnych i pozaszkolnych imprezach kulturalno-rozrywkowych - wycieczki, wyjazdy do kina, teatru - organizacja występów artystycznych w szkole	nauczyciele przedmiotów wychowawca świetlicy Samorząd Szkolny i klasowy, nauczyciel biblioteki, opiekun samorządu organizatorzy apeli i uroczystości nauczyciele w-f, organizatorzy imprez, dyrektor wychowawcy klas, dyrektor nauczyciele prowadzący	wg terminów konkursów i projektów wg planu zajęć cały rok cały rok wg terminarza wg ustalonych terminów
X	Budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań wychowawczych	- wspieranie rodziców w wychowywaniu swoich dzieci	- pedagogizacja rodziców podczas spotkań klasowych i ogólnoszkolnych - rozmowy indywidualne, porady, konsultacje	- specjaliści PPP, wychowawcy klas, pedagog szkolny	w ramach „otwartych drzwi”, wg ustalonych terminów spotkań wg potrzeb

		<ul style="list-style-type: none"> - udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy - włączanie rodziców do wykonywania zadań na rzecz szkoły - rozpoznawanie środowiska domowego uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - ulotki, broszurki, informacje o instytucjach udzielających wsparcia - udział rodziców w organizacji imprez klasowych, szkolnych, uroczystości, wycieczek, biwaków, wyjazdów do kina, teatru itp. - wizyty w domu uczniów, rozmowy z rodzicami, udzielanie wsparcia 	<p>wychowawcy, pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy klas</p> <p>wychowawcy klas, pedagog szkolny</p>	<p>wg planu wychowawcy i kalendarza imprez</p> <p>w ciągu roku, wg potrzeb</p>
XI	Zwiększenie kompetencji Rady Pedagogicznej	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębianie wiedzy nauczycieli na temat profilaktyki, umiejętności prowadzenia zajęć z uczniami - wymiana poglądów i doświadczeń na temat zachowania uczniów sprawiających problemy wychowawcze 	<ul style="list-style-type: none"> - udział nauczycieli w kursach, szkoleniach, zajęciach warsztatowych - udział w szkoleniowych posiedzeniach Rady Pedagogicznej - doposażenie biblioteki w fachowe materiały i publikacje do prowadzenia zajęć profilaktycznych - spotkania Szkolnej Komisji Wychowawczej 	<p>ODN, zespoły samokształceniowe Dyrektor szkoły</p> <p>nauczyciel biblioteki</p> <p>zespół wychowawców klas, pedagog szkolny</p>	<p>wg terminarza szkoleń</p> <p>wg potrzeb</p>
XII	Współpraca z PPP oraz innymi instytucjami w celu uzyskania profesjonalnej pomocy dla uczniów z grup ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawanie uczniów z grup ryzyka - kierowanie uczniów z grup ryzyka do PPP i instytucji udzielających specjalistycznej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacje zachowań uczniów - badania diagnozujące 	<p>wszyscy nauczyciele, rodzice</p> <p>- specjaliści PPP</p>	<p>cały rok wg potrzeb</p> <p>wg potrzeb</p>

